

необхідність аналізу положень, які присвячені цій договірній конструкції, оскільки виявлення протиріч та суперечностей між, скажімо, загальними нормами про підряд та нормами підряду на проектні та пошукові роботи має велике значення для правильного й однозначного застосування норм ЦК, їх гармонізації та адаптації до права ЄС [2].

Серед найважливіших проблем в сучасний час відзначимо проблему відмежування трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, і в першу чергу, від договорів підряду, що в ринкових умовах набуває особливої актуальності. Проведений історикотеоретичний аналіз дозволив нам в підсумку сформулювати наступне визначення трудового договору: це - правовий інститут, який має неоднозначну природу і здатний кілька змінювати свою сутність в залежності від специфіки відносин, які він врегулює в конкретному випадку.

Здійснюючи порівняльно-правовий аналіз міжнародно-правового (зарубіжного) і російського досвіду регламентації трудових відносин на сучасному етапі, ми можемо відзначити наступне: на заході трудовий договір розглядається як двосторонній, консенсуальний, відшкодовуваний, фідуціарний і має специфічну мету як приватно-правовий договір, трудовий договір це свого роду різновид цивільно-правового договору найму послуг, що передбачає можливість поширення на нього принципів і конструкцій цивільного, зобов'язального і договірного права.

Список джерел:

1. Первомайський О. О. Договірне регулювання відносин із надання послуг //Розробка механізму правового регулювання договірних відносин у підприємницькій діяльності / За ред. В. В. Луця. – К., 2009.
2. Маркс К., Енгельс Ф. Сочинения. – 2 е изд. – М., 1962. – Т. 26, ч. 1.
3. Резнікова В. В. Правове регулювання посередництва у сфері господарювання (теоретичні аспекти). – Х., 2010.
4. Борисов Б. А. Услуги, правовой режим реализации. – М., 1997.

Фокша Л.В.,

к.ю.н., доцент

доцент кафедри

цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Мухай А.А.,

здобувач вищої освіти,

група ЮД-841

Дніпропетровського державного

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

У сучасних ринкових умовах непрямі методи втручання держави в економіку набувають важливого значення. До основних інструментів регулювання ринкової економіки належать й податки. Від правильної побудови системи непрямого оподаткування залежить не лише реалізація нею фіскальної функції, а й стимулювання економічного потенціалу держави.

В сучасних умовах, важливим аспектом діяльності держави є напрям вдосконалення регулювання непрямих податків, адже вони не лише є джерелом наповнення державного бюджету, а й механізмом державного регулювання податкової системи. Складність удосконалення цього процесу обумовлена наявністю чинників, певною мірою впливає й наявність фіскального протиріччя між необхідністю та можливістю забезпечити достатній рівень податкових надходжень [1, с. 30].

Для розгляду ролі непрямих податків у наповненні державного бюджету слід розглянути дефініцію «непрямі податки» та виокремити його сутнісні ознаки. Непрямими податками вважають податки на послуги чи товари, які встановлюються у формі надбавки до основної ціни чи тарифу, та безпосередньо оплачуються покупцями під час купівлі товарів та отримання послуг. У свою чергу, непрямі податки вносяться до державного бюджету продавцями або ж виробниками товару чи послуг.

Стосовно особливостей непрямих податків, то науковець М. Кучерявенко пропонує виділити наступні [2, с. 126]:

1. Формальний та реальний платник податків різняться, тобто відбувається диференціація складових податкового обов'язку. Окрім цього, зазначимо, що підстави перекладення податку з реального платника на формального чітко регламентовані в чинному законодавстві.

2. Непрямі податки вважаються додатковим елементом товару, адже включений в ціну товару.

3. Об'єктом оподаткування при непрямому оподаткуванні слід вважати вартість обороту товарів чи послуг.

4. Право стягнення непрямих податків не оскаржується в 90% випадків.

Тобто, головна особливість непрямих податків – вони використовуються як регулятор цін, здійснюючи вплив на процес ціноутворення. Саме зміна ціноутворення здійснює вплив на реальний рівень доходів споживачів. Держава під час здійснення правового регулювання ставок податку на додану вартість, з одного боку - може здійснити стимулювання покупців у кризовий період, а з іншого – стримувати попит покупців під час економічного процвітання. Також, збільшуючи ставки акцизного податку на тютюнові вироби та алкоголь держава впливає на зменшення споживання цих товарів.

В процесі дослідження правового регулювання непрямих податків слід розглянути основні види таких податків. Виокремлюють такі види непрямих

податків: мито, акцизи і фіскальна монополія. Аналізуючи положення Податкового Кодексу України зазначимо, що до системи непрямого оподаткування в Україні належать: податок на додану вартість, акцизний податок та мито [5].

Податок на додану вартість – форма акцизу, яка зберігає переваги багаторівневого податку з обороту щодо оподаткування всіх ступенів руху товару, але водночас ліквідує його основний недолік – кумулятивний ефект. В свою чергу, під акцизами слід розуміти непрямі податки, які включаються до вартості товарів, які визнаються підакцизними відповідно до чинного законодавства.

Зазначимо, що ПДВ або податок на додану вартість в сучасних умовах вважається вирішальною складовою податкових систем більш ніж 40 держав, більшість яких є членами Організації економічного співробітництва та розвитку. Зауважимо, що перевагою такого податку в країнах Європи є те, що саме він забезпечує наявність значних надходжень у державний бюджет, з його допомогою більш легко оподатковувати певні послуги. Чіткий механізм оподаткування ПДВ не передбачає ухилення від його сплати.

Митом визнається вид митного платежу, який в свою чергу стягується з певної категорії товарів, які переміщуються через митний кордон держави (це стосується товарів що вивозяться, або ж слідує транзитом). Якщо аналізувати функцію мита, то за допомогою встановлення певних ставок мита, держава здійснює регулювання експорту та імпорту, тобто вона намагається збільшити експорт товарів та популяризувати та захистити саме національних виробників від конкуренції з боку міжнародних виробників.

Мито здійснює неабиякий вплив на внутрішні ціни держави, в 2014 році саме мито займало приблизно 2,72 % доходу бюджету. Економісти зазначають, що за умови повного знецінення національної валюти, можливим стає застосування мита за наявності цінової конкуренції для національних виробників. Тобто, за умови раціонального використання, застосування мита дозволяє ефективно врегулювати цінову політику в державі [3, с. 126].

Зазначимо, що вченими доведено, що саме непрямі податки є більш ефективним інструментом фіскальної політики, ніж прямі податки. Проаналізувавши статистику, можна зазначити, що непрямі податки формують визначальну частину зведеного бюджету України, окрім цього вони є більш стабільним джерелом доходів, аніж прямі податки. Статистичні дані свідчать, що в період часу з 2014 – 2017 роки, роль непрямих податків у формуванні зведеного бюджету значно зросла, тобто в 2015 році – частка непрямих податків у зведеному бюджеті становила 77,9 %, то в 2017 році, ці показники збільшилися до 80,3 %. Як бачимо, наведені дані дійсно свідчать про роль непрямих податків у наповненні бюджету [3, с. 127].

Аналіз світового досвіду з зазначеного питання підтверджує, що в доходах бюджету частка непрямих податків до числа яких відносять: податок на додану вартість, акцизний збір та мито, має сягати не більше 15 %. Необхідно відзначити, що податок на додану вартість в Україні посідає одну з провідних позицій, зовсім інша ситуація в країнах з розвинутою економікою, адже в їх

структурі податкових надходжень провідне місце займає податок на доходи громадян. Тобто, можливо саме ця градація та різниця й спричиняють повільний розвиток економічної системи в Україні [4, с. 92].

Проаналізувавши вищезазначене, можна дійти висновку, що непрямі податки забезпечують і виконують функцію формування доходів Державного бюджету. Непрямі податки виступають в ролі ефективного інструменту реалізації фіскальної політики держави. На сьогодні, система непрямого оподаткування України є неоднорідною, тобто потребує удосконалення в аспекті правового регулювання. В розрізі зазначеного, доцільно ініціювати внесення відповідних змін до Податкового Кодексу України та привести його у відповідність з нормативно-правовими актами ЄС. Запровадження та реалізація зазначених заходів у сфері непрямого оподаткування прискорить економічний розвиток України та сприятиме утворенню умов, необхідних для залучення інвестицій.

Список джерел:

1. Васильчук С.С. До проблеми характеристики видів непрямих податків в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 4. С. 29–33.
2. Волощук Р.Є. Адміністрування непрямих податків у контексті формування доходів бюджету держави. *Економічний аналіз*. 2014. № 1. С. 120–131.
3. Захаркіна Л. С. Роль і місце податкових надходжень у структурі Зведеного бюджету України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 19. С. 125-129.
4. Кміть, В.М., Сусяк, В.В. Непряме оподаткування в Україні та шляхи його вдосконалення. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2018. №1. С. 91-96.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.05.2021)

Кулеба І.А.,
здобувач вищої освіти
ЮД-843
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ
Фокша Л.В.,
к.ю.н., доцент
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного